15/03/2024

Ας μην καυχάται κανείς, πως μπορεί να αποκτήσει τις αληθινές χριστιανικές αρετές και να υπηρετήσει τον Θεό…

/ Πνευματικά Αποσπάσματα

Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτη
Αόρατος Πόλεμος

Κεφάλαιο ιβ’

Συνέχεια από εδώ: http://www.pemptousia.gr/?p=394496

Τα πολλά θελήματα και οι επιθυμίες, που υπάρχουν στον άνθρωπο και η μάχη που υπάρχει ανάμεσά τους.

Γνώριζε ότι στον πόλεμο αυτό, δυο θελήσεις υπάρχουν μέσα μας αντίθετες αναμεταξύ τους η μία, του λογικού και γι αυτό λέγεται, θέλησις λογική, και

ανώτερη η άλλη, της αισθήσεως και γι αυτό ονομάζεται, θέλησις αισθητική και κατώτερη, η οποία ακόμη πιο συνηθισμένα, ονομάζεται θέλησις άλογη, θέλησις διαθέσεως σάρκας και πάθους με την ανώτερη και λογική θέλησι επιθυμούμε όλα τα καλά και με την κατώτερη και παράλογη θέλησι, επιθυμούμε όλα τα κακά λοιπόν, όταν εμείς θέλουμε κανένα πράγμα με μόνον την αίσθησι, έως που δεν ταιριάζουμε με την ανώτερη και λογική θέλησι να το θέλουμε, δεν λογαριάζεται, ότι το θέλουμε στα αλήθεια.

Οπότε όλος ο αόρατος πόλεμος, πρώτα σε αυτό μένει, δηλαδή, στο να μη γέρνει η ανώτερη θέλησι στη κατώτερη. Γιατί, η λογική θέλησι, η οποία βρίσκεται ανάμεσα στη θέλησι του Θεού, που μένει πάνω της και σε εκείνη της αισθήσεως, που είναι κάτω της, πολεμείται πάντα και από τη μία και από την άλλη. Επειδή και κάθε μία από αυτές θέλει να την παρασύρη και να την υποτάξη στον εαυτό της (1).

Γι’ αυτό, μεγάλη δοκιμασία και κόπο, και μάλιστα στην αρχή, δοκιμάζουν εκείνοι, που συνήθισαν στο κακό, όταν αποφασίσουν να αλλάξουν την κοσμική και σαρκική τους ζωή και να παραδοθούν στην αγάπη και υπηρεσία του Θεού.

Γιατί, τις αντιθέσεις που δέχεται η λογική θέλησί τους, από την θέλησι του Θεού και από την θέλησι της αισθήσεως, οι οποίες μένουν από το ένα μέρος και από το άλλο και την πολεμούν, είναι τόσο δυνατές, που με μεγάλη δοκιμασία τις αισθάνονται, πράγμα το οποίο δεν συμβαίνει σε εκείνους, που συνήθισαν ήδη, ή στις αρετές ή στις κακίες και που αναπαύονται να ζουν ή σε εκείνες ή σε αυτές. Γιατί, οι μεν ενάρετοι, συμφωνούν εύκολα στην θέλησι του Θεού, οι δε κακοί, κλίνουν σε εκείνη της αισθήσεως, χωρίς καμία αντίθεσι (2).

Οπότε, ας μην καυχάται κανείς, πως μπορεί να αποκτήση τις αληθινές χριστιανικές αρετές και να υπηρετήση τον Θεό, καθώς πρέπει, αν δεν βιάση στα αλήθεια τον εαυτό του για να εγκαταλείψη όχι μόνο τις μεγαλύτερες ευχαριστήσεις, αλλά ακόμη και τις μικρότερες, στις οποίες ήταν πριν αφοσιωμένος με κοσμική αγάπη.

Και από αυτό συμβαίνει να φθάνουν στην τελειότητα πολύ λίγοι (3). Γιατί, αφού κατάκτησαν με κόπο τις μεγαλύτερες ευχαριστήσεις, δεν θέλουν μετά από αυτά να πιέσουν τον εαυτό τους, στο να νικήσουν και τις μικρότερες και ασήμαντες επιθυμίες τους, οι οποίες κάθε ώρα τους κατακτούν.

Για παράδειγμα υπάρχουν μερικοί, που δεν παίρνουν το ξένο πράγμα, αλλά όμως αγαπάνε με υπερβολή το δικό τους είναι άλλοι που δεν ζητάνε τιμές με αθέμιτα και άπρεπα μέσα όμως, δεν τις συχαίνονται, καθώς έχουν χρέος, αλλά και τις επιθυμούν, και κάποιες φορές τις γυρεύουν με άλλους διαφόρους τρόπους.

Άλλοι πάλι, κρατάνε τις νομοθετημένες νηστείες κατά την υποχρέωσί τους, όμως κυριεύονται από την αδηφαγία και την βουλιμία, τρώγοντας περισσότερο από αυτό που τους είναι αρκετό.

Άλλοι ζουν με εγκράτεια, όμως δεν ξεκολλάνε από κάποιες παρέες, που τους αρέσουν, οι οποίες τους προξενούν μεγάλο εμπόδιο στην πνευματική ζωή και στη ένωσι με το Θεό και μάλιστα, οι εκείνες οι συναναστροφές, που γίνονται με πρόσωπα νέα και ευλαβή, από τα οποία όσο λιγώτερο φοβάται κάποιος, τόσο περισσότερο πρέπει να τα αποφεύγη (4).
Οπότε, από αυτά που είπαμε, ακολουθεί σε αυτούς το γεγονός ότι κάνουν τα καλά έργα, ατελή, ελλιπή και ταιριασμένα με την επιθυμία της τιμής και των επαίνων του κόσμου.

Από αυτά, σαν επακόλουθο έρχεται το να μη προκόβουν στο δρόμο της σωτηρίας, αλλά να επιστρέφουν και πίσω και να ξαναπέφτουν στα πρώτα κακά γιατί δεν αγαπάνε την αληθινή αρετή, ούτε φαίνονται ευχάριστοι στο Θεό, που τους λύτρωσε πριν από την τυραννία του διαβόλου από αυτά ακόμη ακολουθεί να είναι αυτοί αμαθείς πάντα και τυφλοί στο να μη βλέπουν τον κίνδυνο που βρίσκονται σε κάποια στιγμή, που νομίζουν πως είναι ασφαλείς και ακίνδυνοι.

Και εδώ φανερώνεται μία πλάνη, τόσο περισσότερο επιζήμια, όσο είναι λιγώτερο γνωστή επειδή, είναι πολλοί που ακολουθούν την πνευματική ζωή, αγαπάνε όμως περισσότερο από ο, τι πρέπει τον εαυτό τους (αν και στην πραγματικότητα δεν γνωρίζουν να τον αγαπούν). Γιατί, καταπιάνονται περισσότερο, με εκείνα τα αγωνίσματα, που γέρνει η επιθυμία τους και αφήνουν τα άλλα, που έρχονται σε αντίθεσι με τη φυσική τους κλίσι και στις επιθυμίες των αισθήσεων, τις οποίες, έπρεπε με κάθε δίκαιο να πολεμούν με όλες τους τις δυνάμεις.

Για αυτό, αγαπητέ εν Κυρίω, αδελφέ μου, σου παραγγέλνω να αγαπάς πάντα την δυσκολία και τη δοκιμασία, που φέρνει μαζί του αυτός ο πόλεμος, ακόμη και αν νικηθής κάποτε σε αυτόν. Γιατί λέει ο Σειράχ «μη μισήσης κουραστική εργασία» (7, 16). Γιατί εδώ βρίσκονται τα πάντα. Επειδή και όσο πιο δυνατά αγαπήσης τη δυσκολία που δείχνει στους αρχάριους η αρετή και ο πόλεμος, τόσο περισσότερο και πιο γρήγορα θα νικήσης τι λέω ; εάν εσύ αγαπήσης περισσότερο τον βασανιστικό πόλεμο των παθών, παρά τις δικές σου αρετές και τις νίκες, φυσικά

πολύ πιο γρήγορα θα αποκτήσης κάθε καλό.

1. Οι τρεις αυτές θελήσεις, ονομάζονται και νόμοι από τον Απόστολο Παύλο (Ρωμ. κεφ. 7). Η λογική θέλησις, νόμος του νου, ο παράλογος νόμος που βρίσκεται στα μέλη και αντιστρατεύεται το νόμο του νου, η επιθυμία του Θεού, νόμος πνευματικός και νόμος του Θεού, με τον οποίο συνδέεται ο νόμος του νου, προσθέτει δε και τέταρτο νόμο, τον της αμαρτίας· ο οποίος είναι, κατά την ερμηνεία του θείου Δαμασκηνού, η από τον εχθρό εξαπολυμένη επίθεσις των κακών λογισμών, στην οποία αιχμαλωτίζει τον νου ο νόμος που βρίσκεται στα μέλη· την δε λογική επιθυμία, και νόμο του νοός, ο Θείος Δαμασκηνός, ονομάζει συνείδησι. (Βιβλ. Θεολόγ. κεφ. 99).

2. Επειδή, κατά τον Σολομώντα «Όταν έλθη ασεβής εις βάθος κακών, καταφρονεί».(Παρ. ιη΄ 3).

3. Γιατί τόσο μεγάλο και λεπτό πράγμα είναι η τελειότητα και η ένωσις με τον Θεόν, ώστε ένα τόσο μικρό εμπόδιο, όσο είναι μία μοναχή τρίχα, μπορεί να την στερήση από μας και να μη μας αφήση να ενωθούμε με τον Θεό, καθώς λέγει ο άγιος Συμεών ο νέος θεολόγος (Λογ. νζ΄). «Ήγουν, αν έχωμεν από αμέλειάν μας κανένα μικρό λογισμόν, ή δισταγμόν απιστίας, ή διψυχίας, ή δειλίας, ή άλλο κανένα πάθος και προσπάθειαν, δεν θέλομεν αξιωθή να έχωμεν εγκάτοικον τον Θεόν εις την ψυχήν μας».

4. Σημείωσε εδώ, αδελφέ, και για κάποιες φυσικές κλίσεις ή πάθη, τα οποία ούτε θανάσιμα αμαρτήματα λέγονται, ούτε συγγνωστά, με το να μη γίνωνται από την προαίρεσί μας, είναι εξαρτημένα από την ιδιοσυγκρασία των σωμάτων αυτά δε ονομάζονται ατελειότητες, ελαττώματα και ψεγάδια φυσικά, καθώς λόγου χάρι, είναι πολλοί από τη φύσι τους πικροί και μελαγχολικοί· άλλοι αυστηροί και οξύθυμοι· άλλοι ελαφροί στο λογισμό και ασύστατοι, άλλοι πεισματώδεις· άλλοι φιλόφιλοι και άλλοι έχουν άλλα φυσικά ελαττώματα. Οπότε και κατά αυτών των ελαττωμάτων πρέπει να πολεμάμε, διορθώνοντας τις υπερβολές και τις ελλείψεις τους με την διάκρισι του σωστού λόγου και μετατρέποντας αυτά σε αρετές. Γιατί κανένα φυσικό, όσο και αν είναι άγριο, δεν αντιστέκεται τόσο στην προαίρεσι, που με την χάρι του Θεού και με τον κόπο και την επιμέλεια τη δική μας, να μην μπορή να νικηθή. Λέγω δε να πολεμούμε και αυτά, γιατί αν και φυσικά και όχι και προαιρετικά, μας εμποδίζουν όμως από την τελειότητα.

Από το βιβλίο του οσίου Νικοδήμου του Αγιορείτου, «Αόρατος πόλεμος», απόδοση στη νέα ελληνική, Ιερομόναχος Βενέδικτος, έκδοση Συνοδείας Σπυρίδωνος Ιερομονάχου, Νέα Σκήτη, Άγιον Όρος.

Πηγή: pemptousia.gr (Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)